

Innspill til ny museumsmelding

Til: Kulturdepartementet

Fra: Kulturforbundet i Delta

Dato: 1. mars 2020

***Kulturforbundet i Delta** er en partipolitisk uavhengig yrkesorganisasjon i Delta, tilsluttet YS. Kulturforbundet består av over 1300 medlemmer i privat og offentlig sektor. Våre medlemmer er kulturarbeideren som jobber i kulturinstitusjoner som bibliotek, kulturskole, museum, kulturhus, kino, kulturadministrasjon, samt kultur-og utdanningsinstitusjoner.*

Kulturforbundets medlemmer representerer arbeidstagere i museumsenheter i hele Norge. Våre medlemmer representerer blant annet ledere, forskere, formidlere, konservatorer, kuratorer, håndverkere og ansatte som jobber med sikkerhet, samlingsarbeid og service i museer. De arbeider i administrasjon og støttefunksjoner så vel som med museenes faglige kjernevirksomhet. Våre innspill er dermed basert på arbeidstagerperspektivet.

Våre medlemmers arbeidsgivere er blant annet stat, kommune og stiftelser. Etter museumsreformen og konsolideringsprosesser er stadig flere ansatt i stiftelser. Museumsenheten en er ansatt i eier ofte ikke samlingen, bygget eller kulturminnet en jobber med, eller byggene hvor man skal oppbevare gjenstander eller lage utstillinger, selv om disse ofte er tett forbundet med hverandre. Museumsfeltet er mangslungent og vanskelig å få oversikt over. Gjennom økonomiske tilskudd og eierskap er det mange parter som potensielt har både vilje og mulighet til å påvirke arbeidet som gjøres ved museene.

Felles for ansatte i museumssektoren er troen på at det vi gjør er viktig. At samfunnsoppdraget vi er satt til å forvalte betyr noe for demokrati og medborgerskap, identitet og tilhørighet. Museene forvalter samfunnets felles hukommelse. Det er et stort oppdrag som krever høy faglig integritet.

Det er helt avgjørende at arbeidet som gjøres i museene, forvaltningen, forskingen og formidlingen blir målt som uavhengig og legitimt.

Kulturforbundet i Delta gir følgende innspill til ny museumsmelding:

- Prinsippet om "armlengdes avstand", må være tydelig i en ny museumsmelding.
- International Council of Museums sine retningslinjer (ICOMs definisjon av hva et museum er, og det etiske regelverket) bør ligge til grunn når det utredes hvordan

museer skal arbeide, finansieres og organiseres.

- Det er et overordnet ønske om en velfundert og logisk finansierings- og rapporteringsmodell hvor alle tilskuddspartene samarbeider. Det vil sikre de nødvendige forutsigbare økonomiske rammer som ligger til grunn for å utøve faglig godt, strategisk og langsiktig museumsarbeid. Det er i dag spesielt knyttet bekymring til hvordan regionsreformen vil påvirke de økonomiske rammene museumsansatte jobber innenfor.
- Det er et økt krav til museene om egeninntjening. En konsekvens er at museer øker prisene på inngangsbilletter og deltagelse i andre aktiviteter for å øke egeninntjeningen. En ny museumsmelding bør fremheve museene som en arena for alle, hvor mulighet for både besøk og deltagelse i aktiviteter er lik uansett sosial og økonomisk bakgrunn. Kulturforbundet i Delta mener at kravene til forretningsmessig drift, aldri må gå på bekostning av denne grunnleggende verdien i et offentlig støttet museum.
- Det å lykkes i å drive for eksempel museumsbutikk, kafé eller å drive utleievirksomhet på en slik måte at det generer reelle inntekter, krever vilje til både investeringer og økonomisk risiko og er dessuten enormt ressurskrevende. Denne typen virksomhet er viktig som et tilbud til museumsbesøkende. Det hever publikumsopplevelsen og kan gi synergier som økt følelse av eierskap til et museum i lokalbefolkningen. Museers satsing på denne typer aktivitet bør derfor sees på som viktige tilbud som bidrar til at museet som et sted å besøke er attraktivt og relevant. Å tro at det skal generere egeninntekter av betydning er det lite realisme i.
- Det er økt fokus på samarbeid mellom museer, private aktører og næringsliv. Muséer er i økende grad avhengig av å finansiere kjernevirksomhet gjennom bidrag fra private sponsorer. Gaveforsterkningsordningen er et eksempel på et slikt incitament fra myndighetene. Historisk sett er muséenes samlinger blitt til gjennom private donasjoner og gaver. Historien viser imidlertid også at gaver sjelden er helt gratis.

Kulturforbundet i Delta, etterlyser diskusjon om den risiko og de etiske gråsoner man åpner for å bevege seg inn i, ved samarbeid mellom private næringsinteresser på den ene siden og institusjoner for forskning og kunnskap som museer er, på den andre. Dette er ytterst viktige prinsipielle og etiske spørsmål som bør løftes og gjenspeiles i en ny museumsmelding.

- Etterslepet på samlingsarbeid som konservering og digitalisering, vedlikehold og bygningsvern, er betydelig. Dette arbeidet er ofte ikke synlig og blir derfor nedprioritert innenfor stramme økonomiske rammer. I tillegg mangler ofte grunnleggende forutsetninger som tilstrekkelig ventilerte rom, utstyr og plass til å arbeide med gjenstandskonservering på en god måte, som ivaretar både gjenstander og ansatte som utførerarbeidet.

Samlingsarbeid er langsomt arbeid som krever nøyaktighet, tid, ressurser og ofte samarbeid mellom flere institusjoner. Samlingsarbeidet er bærebjelken i alt museumsarbeid. En ny museumsmelding bør gjenspeile dette.

- Håndverk og handlingsbåren kunnskap er en viktig del av kompetansen spesielt kulturhistoriske museer med stor bygningsmasse er avhengig av. Det er en utfordring å rekruttere og beholde denne kompetansen, og det tar tid å utvikle spesialiserte ferdigheter. Konkurransen, ikke bare med arbeidsgivere i industrien og privat sektor, men også andre arbeidsgivere innen offentlig tjenesteyting hvor lønnsbetingelsene er langt bedre, er stor. Kunnskapen om tradisjonelle håndverksteknikker er dessuten en del av kulturarven i seg selv, ikke bare en kompetanse man trenger i samlingspleien. Kulturforbundet i Delta, mener en ny museumsmelding bør skissere hvordan det skal legges til rette for at museene bedre kan forvalte og formidle denne typen kunnskap.

Kulturforbundet i Delta ønsker lykke til i arbeidet med ny museumsmelding.

Med vennlig hilsen
Mette Nikoline Bolkan
Vara til styret i Kulturforbundet i Delta